

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

Dato: 8. juni 2005
Dok.: MCC40272
Politikontoret

Udkast til tale

til ministeren til brug for besvarelsen af samråds-
spørgsmål A (Alm. del) i Retsudvalget den 12. okto-
ber 2006.

Samrådspørgsmål A:

*”Hvilke overvejelser gør ministeren sig med hensyn til
en eventuel ændring af politiklagesystemet?”*

Svar:

1. Som det fremgår af den pressemeddelelse, jeg udsendte i går, har jeg besluttet at nedsætte et udvalg, der skal foretage en gennemgang og vurdering af den gældende ordning med behandling af klager over politiet.

Baggrunden for min beslutning er, at der i de senere år – navnlig med udgangspunkt i enkelte konkrete sager – i stigende grad har været kritik af, at den gældende ordning med behandling af klager over politiet og behandling af straffesager mod politipersonalet ikke i tilstrækkelig grad sikrer en uvildig behandling af klager over politiet.

Som det også fremgår af pressemeddelelsen, er det overordnet set min opfattelse, at den nuværende klageordning – og herunder statsadvokaternes samarbejde med politiklagenævnene – er velfungerende. Det bygger jeg bl.a. på mine drøftelser med medlemmerne af alle de

seks politiklagenævn på et møde, jeg holdt i august i år.

Det møde vender jeg tilbage til.

Det er imidlertid meget væsentligt, at der også i befolkningen er tillid til, at sagerne i enhver henseende behandles sagligt og korrekt, og derfor vil jeg nu nedsætte et bredt sammensat udvalg, der skal overveje om det er muligt i højere grad af sikre offentlighedens tillid til, at sager vedrørende politiets personale behandles på betryggende vis.

Jeg vil gerne indlede besvarelsen med en kort beskrivelse af den nuværende klageordning, hvorefter jeg vil komme nærmere ind på baggrund for udvalgets nedsættelse samt udvalgets opgaver og sammensætning.

2. Den nuværende klageordning trådte i kraft den 1. januar 1996, hvor reglerne om politiklagenævn blev indsat i retsplejeloven.

Som bekendt indebar nyordningen, at statsadvokaterne – og ikke længere politimestrene efter forudgående behandling i lokalnævnet – skulle undersøge og træffe afgørelse vedrørende klager over politiets adfærd. Opgaven med at efterforske straffesager mod politipersonalet blev ligeledes henlagt til statsadvokaterne.

I tilknytning hertil blev statsadvokaterne endvidere pålagt at efterforske alle sager, hvor en person er afgået ved døden eller kommet alvorlig til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt, uanset om der er formodning om, at der er begået et strafbart forhold.

For at skabe tillid til, at sådanne sager om politipersonalet behandles på betryggende vis, blev der samtidig for hver af de regionale statsadvokater oprettet et uafhængigt politiklagenavn bestående af en advokat og to lægmænd, der løbende fører tilsyn med statsadvokatens behandling af sådanne adfærdsklagesager og straffesa-

ger, og som bl.a. kan klage over statsadvokaternes afgørelser til Rigsadvokaten.

Da politiklagenævnetsordningen havde været i kraft i tre år, udarbejdede Justitsministeriet en evaluering af ordningen bl.a. baseret på udtalelser om ordningen fra en række myndigheder og organisationer.

I overensstemmelse med opfattelsen blandt de fleste af de hørte organisationer og myndigheder konkluderede Justitsministeriet, at klageordningen i al væsentlighed fungerede tilfredsstillende, og at ordningen havde været med til at skabe en øget tillid i befolkningen til, at klager over politiet behandles på betryggende vis. På den baggrund fandt Justitsministeriet ikke behov for at fore slå ændringen af politiklagenævnetsordningen.

3. Som jeg allerede har nævnt, har der i de seneste år – navnlig med udgangspunkt i enkelte konkrete sager – på

ny været kritik af, at klageordningen ikke i tilstrækkelig grad sikrer en uvildig behandling af klager over politiet.

Også den lange sagsbehandlingstid i visse adfærdsklagesager og straffesager mod politipersonalet har været kritiseret.

På den baggrund holdt jeg i august i år et møde med medlemmerne af politiklagenævnene for at få et indtryk af, hvordan medlemmerne oplever det praktiske samarbejde med statsadvokaterne om klagesagerne.

På mødet var det den almindelige opfattelse blandt medlemmerne, at samarbejdet er tilfredsstillende og velfungerende, og at statsadvokaterne i vidt omfang forsøger at i mødekomme politiklagenævnenes synspunkter.

Samtidig tilkendegav flere af politiklagenævnsmedlemmerne, at man – for at sikre befolkningens tillid til afgørelserne – kunne overveje at styrke politiklagenæv-

nes rolle i forbindelse med klagesagsbehandlingen. F.eks. således, at det blev overladt til politiklagenævne- ne at træffe afgørelse i adfærdsklagesagerne – og ikke blot som nu: at udtale sig inden statsadvokaterne træffer afgørelse i sagerne.

Selv om det som nævnt overordnet set er min opfattelse, at den nuværende klageordning er velfungerende, er det imidlertid væsentligt, at det også i befolkningen er tillid til, at sagerne i en hver henseende behandles sagligt og korrekt – og inden for en rimelig tid.

Hertil kommer, at de nuværende regler om behandling af klager over politiet m.v., har været i kraft i mere end 10 år, og at der således er indhøstet en række erfaringer med reglernes anvendelse og virkning i praksis.

På den baggrund har jeg – som tidligere nævnt – besluttet at nedsætte et udvalg, der skal foretage en gennem-

gang af den gældende ordning med behandling af klager over politiet og behandling af straffesager mod politiet.

4. Udvalgets opgave vil være at gennemgå retsplejens regler om behandlingen af klager over politiet, straffesager mod politipersonale og politiklagenævn med henblik på – på baggrund af de indhøstede erfaringer – at overveje, om den gældende ordning er tilfredsstillende, eller om der er behov for at foretage ændringer af klageordningen.

I den forbindelse skal udvalget overveje, om det er muligt – inden for de overordnede rammer for den nuværende klageordning – i endnu højere grad at sikre offentlighedens tillid til, at sager vedrørende politiets personale behandles på betryggende vis, f.eks. ved at styrke politiklagenævnens kompetence som foreslået af medlemmer af politiklagenævnene, eller om der – f.eks. i lyset af udenlandske erfaringer med andre klageordin-

ger – i givet flad er behov for mere vidtgående ændringer af klageordningen.

Også spørgsmål vedrørende sagsbehandlingen vil indgå i udvalgets kommissorium. Det vil således udtrykkeligt fremgå af kommissoriet, at udvalget skal være opmærksom på vigtigheden af, at klageordningen i videst muligt omfang sikrer en hurtig behandling af sagerne, og at udvalget skal overveje forslag, som kan bidrage hertil.

Udvalget vil få en bred sammensætning og ud over repræsentanter fra politi og anklagemyndighed, får udvalget – med landsdommer Svend Bjerg Hansen som formand – således bl.a. repræsentanter for Den Danske Dommerforening, Landsforeningen af Politiklagenævn, Advokatrådet, Foreningen af Beskikkede Advokater i København og Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Kommunernes Landsforening samt Amnesty International. Fra universiteterne vil professor Gorm Toftegård Nielsen deltage.

5. Som det er fremgået, er der således tale om et bredt sammensat udvalg med et meget åbent kommissorium.

Behandling af klager fra borgere, der følger sig udsat for overgreb fra ordensmagts side er et vigtigt tema. De nugældende regler har virket i mere end 10 år, og det er også derfor efter min opfattelse rigtigt nu at lade et bredt sammensat, sagkyndigt udvalg gennemgå reglerne for at vurdere, om de er gode nok, eller om der kan peges på en bedre klageordning.